

СТЕНОГРАМА

засідання Комітету з питань освіти, науки та інновацій

15 листопада 2023 року

Веде засідання Голова Комітету БАБАК С.В.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, доброго дня всім! Розпочинаємо засідання Комітету Верховної Ради України з питань освіти, науки та інновацій. Шановні колеги, сьогодні в порядку денному три питання.

Перше. Про проект Закону про внесення змін до підпункту 19 пункту три розділу XII Закону України "Про освіту" щодо подовження перехідного періоду для національних меншин, мови яких є офіційними мовами Європейського Союзу.

Друге. Про проект Закону про внесення змін до деяких законів України щодо подовження перехідного періоду для національних меншин, мови яких є офіційними мовами Європейського Союзу (альтернативний).

І третє. "Різне".

Шановні колеги, чи є зауваження, пропозиції до порядку денного? Якщо ні, то ставлю на голосування порядок денний. Хто за?

КОЛЮХ В.В. Колюх – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. 8 – за.

Хто утримався? Проти? Немає. Дякую, колеги, одногосно.

Рішення прийнято.

Отже, я пропоную, з вашого дозволу, об'єднати перший і другий пункт, тому що це основний і альтернативний закони. Автором цих законопроектів (першим) обох є я і ми всі, власне, є співавторами цих законопроектів.

В чому ідея? У нас, ви знаєте, є напружені стосунки з деякими членами Європейського Союзу, з деякими країнами щодо потенційного початку наших переговорів про вступ. Тому під час останнього візиту офіційної делегації до Будапешту і перемовин з угорською стороною була досягнута домовленість, що вони розблоковують нам початок переговорів про набуття нами членства в Європейському Союзі, а ми зі свого боку приймаємо закон, який дозволяє тим

дітям, які до 2018 року почали навчатися в школах мовами національних меншин, власне, продовжити навчатися мовою національних меншин. Це не стосується дітей, які після 2018 року почали разом з реформою НУШ своє навчання в школах мовами національних меншин. Чим відрізняється основний від альтернативного? Тим, що в основному вносяться зміни в Закон про освіту, але під час опрацювання Головним науково-експертним управлінням Верховної Ради вони нам слушно зауважили, що аналогічна норма міститься ще і в Законі про державну мову. Тому альтернативний законопроект вносить зміни в обидва ці закони, хоч і досі точаться дискусії, яка норма, якщо вони будуть взаємовиключними або різними, скажімо так, регулюючими одне питання, який закон буде діяти в пріоритеті. Кажуть, що основний в нашій сфері. Але все ж таки на всяк випадок для того, щоб у нас не було правових колізій, щоб не було різночитань в різних законах, альтернативний вносить зміни в обидва закони. Власне, все у мене як автора.

І, з вашого дозволу, я тоді передам слово Сергію Валерійовичу Колебошину, який був відповідальний за опрацювання цих законів.

Сергію Валерійовичу, будь ласка.

КОЛЕБОШИН С.В. Дуже вдячний. Насправді ми вчора фахово подискутували на підкомітеті, насправді навіть не подискутували, а всі дійшли до єдиної думки щодо необхідності виконання наших обіцянок, скажемо так, перед партнерами незалежно від того треку, який вони оберуть з точки зору їхніх обіцянок, ми та країна, яке своє слово тримає. Власне я не знаю, чи є сенс повторювати всі ті аргументи, які вчора були, чи є сенс говорити про висновки Головного науково-експертного управління і міністерства, які схвалюють ідею ухвалення цього законопроекту, альтернативного законопроекту Верховної Ради, і підтримують ідею відхилення основного законопроекту.

Я просто просив би колег для того, щоб не повторюватись, і дуже уважно ставлячись до часу роботи народних депутатів, я просив би підтримати рішення підкомітету і відхилити перший законопроект основний 10201 і рекомендувати Верховній Раді прийняти за основу і в цілому альтернативний законопроект 10201-1 і доповідачем поставити голову комітету, визначити Голову Комітету Сергія Бабака.

Прошу це рішення підтримати. Всі аргументи абсолютно всі присутні тут, я бачу, всі ті самі колеги, ми вчора чули, ми їх всі підтримуємо. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

ГОЛОС ІЗ ЗАЛУ. Голосуємо.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Сергію Валерійовичу, немає необхідності обговорювати, чи є? Немає.

Шановні колеги, тоді Юлія Миколаївна. Бачу, є необхідність.

ГРИШИНА Ю.М. Колеги, я вітаю. Я дуже коротко, але я дуже хочу сказати. Ми дійсно вчора провели достатньо таку, мені здається, дуже корисну для всіх нас дискусію, і цей законопроект, він дійсно надав нам можливість не тільки продовжити наш шлях до Європейського Союзу, а й взагалі підняти питання національних меншин, обговорити їх. І я хочу сказати, що те, що ми розуміємо вже, коли пройшли ці роки, і були прийняті ці норми, вони почали працювати, ми зрозуміли, що коли ми вже бачимо результати їх реалізації на практиці, і про це потрібно сказати зараз, коли є представники Міністерства освіти, ми розуміємо, що прийняття закону тільки недостатньо, тут ще потрібно зробити велику роботу Міністерству освіти, департаментам освіти на місцях, тому що це питання не тільки чутливе, але потребує великої уваги, методичного забезпечення, підготовки вчителів, організації типових навчальних планів і так далі. Всі ці деталі ми вчора обговорили з представниками міністерства на засіданні підкомітету. І я закликаю міністерство звернути увагу на те, що якщо ми хочемо, щоб дійсно наші діти, представники національних меншин, знали і українську, і угорську мову, й інші мови національних меншин і у нас не було напруги з нашими сусідами, нам потрібно зробити велику кількість роботи. І вона більше лежить на плечах міністерства і плечах департаменту освіти. Ми, звичайно, готові долучатися далі для того, щоб всі наші діти українські мали доступ рівний до освіти і мали можливість вивчати українську мову, навчатися українською мовою і не забувати свою національну ідентичність. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Юліє Миколаївно.

Тоді типові освітні програми стануть топовими.

Іване Григоровичу, будь ласка.

КИРИЛЕНКО І.Г. Сергію Віталійовичу, колеги, доброго дня. Ну, ви знаєте, що переговори по вступу України в ЄС уже відтерміновані від грудня на березень. Ви це вже знаєте. І головний "блокіратор", хто блокує початок переговорного процесу, це Угорщина. Сергію Віталійовичу, ви як член Погоджувальної ради, ви як керівництво, скажіть, будь ласка, завжди угорці, ну, їхнє керівництво, ставили проблемним питанням номер один – це мову, скажіть, цього достатньо, якщо ми швидко приймемо цей закон, цього достатньо для того, щоб Угорщина розблокувала свою позицію по відношенню до України як майбутнього члена ЄС чи ще якісь є вимоги?

Я чому так ставлю питання? Якщо є ще якісь умови, то можна було б пакетом на одному із засідань прийняти всі ті вимоги, які вони ставляють, якщо дійсно розумні вимоги, в межах дозволеного, якщо так, то пакетом. Якщо ні, якщо це єдиний законопроект, то його негайно треба виносити, негайно голосувати і угорцям ставити як аргумент, що, друзі, розблокуйте. Бо що таке перенесення на березень наступного року? З'являться потім іще якісь... Ви ж бачите, Євросоюз знову поставив нам вимоги, що ні, сім головних, ключових питань, які ви поставили, виконані, ну, іще отут по боротьбі з корупцією іще треба прийняти. І ось це весь час – і ще, і ще, і ще – гальмує початок переговорного процесу, відтерміновує. Це відтермінування може викликати таке розчарування в українців, що, ви знаєте, це ж може позначитись... Дальше не хочу розшифровувати.

Мотивація-то у нас: ми боремося за демократичні цінності. Ми за цінності боремося! А нам весь час підсовують "цену вопрса". А на наших все плечах, на наших кістках, на нашій крові. Перепрошую, Сергію Віталійовичу. Прошу відповісти на питання, якщо є можливість.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Іване Григоровичу. Я чув, що Кабінет Міністрів почав напрацьовувати якийсь пакет законопроектів. Ми його ще не бачили, але ми готуємось насправді як країна до 14-го, здається, грудня, і в будь-якому разі ми повинні свою домашню роботу виконати. Єдина домовленість з угорцями, яка

була, вона була на офіційній зустрічі під час нашої поїздки офіційної делегації, пан Андрій Сташків з нами теж був, заступник міністра, тому не дасть точно мені дати вам якусь неправдиву інформацію. Домовленість була власне така: ми приймаємо саме цей закон і розпочинаємо діалог щодо взагалі мови навчання для тих дітей, які після 2018-го почали працювати, вони зі свого боку розблоковують вступ. Чи дотримаються вони слова, ми не можемо вам сказати відверто, ми це побачимо, але свою частину роботи ми виконати повинні.

Якщо Кабінет Міністрів підготує якийсь пакет законопроектів, який він вважає за потрібне і вважає, що він буде ширшим і більш всеосяжним і краще виконає оцей сьомий пункт вимог Європейського Союзу, і вони встигнуть його подати до того, як ми приймемо цей закон, то вочевидь ми його приймемо, а цей закон відкладемо, але в разі того, якщо це не станеться, ми повинні мати вже готовий для себе закон, яким ми все ж таки свою домашню роботу виконаємо.

Я сподіваюсь, Іване Григоровичу, я відповів на запитання.

КИРИЛЕНКО І.Г. Дякую, Сергію Віталійовичу. Я задоволений. Спасибі.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Іване Григоровичу.

Колеги, чи є ще необхідність, хтось хоче додати щось? Ні. Тоді, з вашого дозволу, я ставлю на голосування проект рішення, ми підемо тоді по двох окремих голосуваннях двох окремих пунктів, як це у нас було в порядку денному зазначено. Отже, по пункту першому. Ставлю на голосування проект рішення комітету рекомендувати Верховній Раді України відповідно до частини третьої статті 93 Регламенту Верховної Ради України включити проект Закону України про внесення змін до підпункту 19 пункту три розділу XII Закону України "Про освіту" щодо продовження перехідного періоду для національних меншин, мови яких є офіційними мовами Європейського Союзу (реєстраційний номер 10201) до порядку денного десятої сесії Верховної Ради України.

Друге. Рекомендувати Верховній Раді України відповідно до пункту 2 частини першої статті 114 Регламенту Верховної Ради України проект Закону (реєстраційний номер 10201) за результати його розгляду в першому читанні відхилити. Доповідачем на пленарному засіданні з цього питання визначити Голову Комітету.

Хто за, прошу проголосувати.

КИРИЛЕНКО І.Г. Кириленко – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Бачу, Воронов.

ВОРОНОВ В.А. За. Підтримую.

ППА Н.Р. Піпа – утрималась.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Наталія Романівна утрималась. Всі інші – за. Дякую, колеги.

Рішення прийнято.

КИРИЛЕНКО І.Г. Сергію Віталійовичу, а можна узнати, коли я за пакет говорив, то я говорю за пакет виключно по Угорщині. Звичайно, якщо тільки це питання ставиться, його треба негайно виносити в сесійний зал і голосувати.

Але чому Наталія Романівна утрималась по такому дуже-дуже, як кажуть, щепетільному питанню? Можна позицію почути?

ППА Н.Р. Так. Мене просто насправді будь-які зміни в законодавстві в сторону меншого сприяння розвитку української мови дуже хвилюють. Я, власне, розумію, що вимушений фактично ми зараз ідемо на цей крок через перемовини з Угорщиною, але я не планую практикувати ... *(нерозбірливо)* взагалі цей законопроект чи якийсь такий. Але душевно всередині я не можу за нього проголосувати, тому я утрималась. І по наступному законопроекту також так планую. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Наталіє Романівно, так ми ж його відхиляли щойно голосуванням.

ППА Н.Р. Ну, дивіться, це відхилення я можу підтримати. Я просто хотіла мати однакову по двох законопроектах позицію. Але якщо правильніше буде комітету, що я відхилення підтримую, то я підтримую. Але по наступному я утримаюсь.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

ППА Н.Р. Можемо так домовитись.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Наталіє Романівно, ми послідовність цінуємо. Все нормально. Тут проблем немає.

ППА Н.Р. Добре.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Колеги, переходимо до другого пункту. Ставлю на голосування проект рішення комітету: перше – рекомендувати Верховній Раді України відповідно до частини третьої статі 93 Регламенту Верховної Ради України включити проект Закону України (реєстраційний номер 10201-1) до порядку денного десятої сесії Верховної Ради України; друге – відповідно до підпункту один частини першої та частини другої статті 114 Регламенту Верховної Ради України проект Закону України (реєстраційний номер 10201-1) за результатами його розгляду в першому читанні прийняти за основу і в цілому. Доповідачем на пленарному засіданні Верховної Ради України з цього питання визначити Голову Комітету.

Хто – за, прошу голосувати.

КИРИЛЕНКО І.Г. Кириленко – за.

КОЛЮХ В.В. Колюх – за.

ВОРОНОВ В.А. Воронов – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Наталіє Романівно?

ППА Н.Р. Утрималась.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Утрималась.

Наталія Романівна утрималась, всі інші – за. Дякую, колеги.

Рішення прийнято.

Порядок денний майже вичерпано. Є пункт третій "Різне". Шановні колеги, якщо є в когось в "Різному", прошу зараз про це зазначити. Іване Григоровичу.

КИРИЛЕНКО І.Г. Сергію Віталійовичу, прийшло повідомлення, що на п'ятницю ще засідання Комітету. Теж, я бачу, питань небагато. А сьогодні це неможливо розглянути? Вибачте.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ні. На жаль, ми не можемо підготувати, не змогли підготувати його на сьогодні, тому що там досить багато роботи, питання теж непросте. Там буде законопроект 10177 про індивідуальні освітні траєкторії. Він потребував додаткового опрацювання і в секретаріаті, і в підкомітеті. Тому завтра об 11-й засідання підкомітету, в п'ятницю об 11-й засідання комітету з цього питання.

КИРИЛЕНКО І.Г. Я, Сергію Віталійовичу, вибачаюся, що задав питання, бо у нас же, ви знаєте, великий міжнародний захід – Парламентська асамблея, задіяно багато депутатів. На жаль, і ваш покірний слуга теж задіяний. І в п'ятницю у нас теж пленарний день, то я не знаю, як... Ну, буду старатися якимось чином хоча би зафіксувати свою присутність. Але вибачаюсь, якщо не буду. Вибачаюсь.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Іване Григоровичу, ми все розуміємо і дякуємо за ваше невпинне бажання бути присутнім на комітеті. Це цінна річ.

ГРИШИНА Ю.М. А як же ми без вас, Іване Григоровичу, при розгляді такого важливого законопроекту?

КИРИЛЕНКО І.Г. Юліє Миколаївно, я душею і серцем з вами.

ГРИШИНА Ю.М. На підкомітет доєднуйтесь.

КИРИЛЕНКО І.Г. Завтра у нас сама пленарна частина, завтра і післязавтра перша половина дня. Сьогодні ми їх повезли в Бучу, щоб вони побачили, представники десяти країн приїхали, три не приїхали. Не приїхала Вірменія, Азербайджан, я не бачив, і Молдова. Ну, в Молдові вибори, а Вірменія і Азербайджан поки з невідомих причин, а всі інші прибули, якби не було тяжко. Попереднє було засідання, коли я був відсутнім на засіданні комітету, засідання комітету було з економічних питань у Вірменії, це було місяць тому, приїхали 4 країни із 13-ти. До нас приїхало в такий тяжкий час 10 і це дуже хороший знак,

дуже хороший. Тому треба брати участь, бо наша делегація – 9 чоловік, повинна всі як один бути, щоб вони бачили, що ми зацікавлені, то ми ж і зацікавлені дійсно, щоб вони це все побачили і розуміли, що Чорноморське економічне співробітництво має сьогодні набагато ширші рамки в зв'язку з тими подіями, які відбуваються.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Іване Григоровичу, хотілось би запитати, а ви тільки в Бучу їздили?

КИРИЛЕНКО І.Г. Ні, вони зараз поїхали, зараз.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ми якраз з Ольгою Володимирівною зараз обговорюємо, бо Бучу насправді досить непогано відбудували, там слідів майже не залишилось. Я розумію, що залишили декілька місць поховання, але, може, в Бородянку було б краще возити, там відбудувати буде значно важче.

КИРИЛЕНКО І.Г. Сергію Віталійовичу, я вибачаюсь, це, скажемо так, узагальнююча Буча, а по великому рахунку там маршрут, там спеціальний маршрут відпрацьований і там є депутати, які супроводжують, в яких немає засідань комітетів. Так там все з МЗС відпрацьовано, з Офісом Президента, це ж, як кажуть, серйозні речі.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Іване Григоровичу, я вам дуже дякую, що ви знайшли час для комітету. Я знаю, що комітет для вас завжди в пріоритеті. Ми це дуже цінуємо всім складом комітету і дуже вам дякуємо.

КИРИЛЕНКО І.Г. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, тоді вважаємо засідання Комітету закритим. Дякую вам всім за роботу. Побачимось завтра на засіданні підкомітету. Гарного всім і спокійного дня!